

Ἀριστοτέλους Λατινιστὶ, μετὰ τοσαύτης γλαφυρότητος, ὅση ἐπικρατεῖ καὶ εἰς τὸ πρωτότυπον. Χρυσοδέσας λοιπὸν ἐν τεύχῳ αὐτοῦ, τὸ προσέφερε δῶρον μετ' ἀφιερωτικῆς ἐπιστολῆς πρὸς τὸν ῥηθέντα πάπαν, ἐλπίζων ὅτι καὶ ἐκεῖνος πλουσίως ἤθελε τὸν φιλοδωρήσει. Ἀλλ' ὁ πάπας ἠκέσθη νὰ ἐρωτήσῃ μόνον πόσον ἐδαπάνησεν ὅπως χρυσοδέσῃ αὐτὸ, καὶ τοῦ Γαζῆ ἀποκριθέντος, τετρακόσια, ὁ πάπας διέταξε παραχρῆμα νὰ τῷ πληρωθῶσι, κατ' ἄλλους δ' ἔλαβε μόνον πεντήκοντα χρυσοῦς, οὓς ἐξῆρπεν εἰς τὸν Τιβεριν. Ἡ ἀχάριστος αὕτη γλισχρότης ἐξηρέθισε τὸν Γαζῆν, ὅστις εἶπε τότε « Ἄς φύγωμεν ἐντεῦθεν, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἄριστος σῖτος εἶνε ῥυπαρὸς εἰς τὰς ξίνας τῶν παχέων ὄνων ». Καὶ κατέλιπεν οὕτω τὴν Ῥώμην εἰς τοσαύτην ὁμῶς ἔνδειαν, ὥστε ἤθελεν ἀποθάνει πραγματικῶς τῆς πείνης, εἰ μὴ τὸν συνέδραμεν ὁ ἡγεμὼν τῆς Φεζζάρας Ἡρακλῆς Ἑστῆς.

Διατρίψας τοιοῦτοτρόπως εἰς Φεζζάραν ἱκανὸν χρόνον μετέβη εἰς τὴν ἐφημερίαν αὐτοῦ ἐν Βρυτίοις, καὶ ἐκεῖ ἀπεβίωσεν εἰς ἡλικίαν ογδοήκοντα ἐτῶν, τῷ 1478, κατὰ Σίμλερον, ἢ 1484 κατ' ἄλλους. Τοσαύτην δὲ ὑπόληψιν οἱ εὐπαίδευτοι Ἰταλοὶ εἶχον περὶ αὐτοῦ, ὥστε μετὰ τὸν θάνατόν του, διερχόμενοι τοῦ οἴκου του, ἀπεκάλυπτον τὴν κεφαλὴν πρὸς σημεῖον σεβασμοῦ εἰς τὴν μνήμην τοῦ Ἑλλήνος διδασκάλου.

Δὲν νομίζομεν δὲ πᾶρεργον νὰ προσθέσωμεν ἐνταῦθα ὅτι τοσαύτην ὁ Γαζῆς πρὸς τὸν Χαιρυνέα φιλόσοφον ἔτρεφεν ὑπόληψιν, ὥστε ἔλεγεν ὅτι καὶ ἂν ὅλοι οἱ λοιποὶ Ἕλληνες συγγραφεῖς ἐπρόκειτο νὰ καῶσιν, αὐτὸς ἤθελε προτιμήσει νὰ σωθῶσι τὰ συγγράμματα τοῦ Πλουτάρχου· τὸν δὲ λόγον τοῦτον ἀμαθεῖς τινες ἀπέδωσαν εἰς τὸν Ναπολέοντα Α'.

Τῶν συγγραμμάτων τοῦ Γαζῆ συλλογὴν ἐποίησατο Λέων ὁ Ἀλλάτιος, καὶ ὁ Φαβρίκιος ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Βιβλιοθήκῃ αὐτοῦ· Εἰς δὲ ταῦτα,

Γραμματικὴ Ἑλληνικὴ, ἧς σώζονται βιβλία τέσσαρα, εἰς φύλλον, μετὰ τοῦ ἐγχειριδίου περὶ μνηνῶν τοῦ ἰδίου, καὶ Ἀπολλωνίου περὶ συντάξεως βιβλία δ'· καὶ τοῦ περὶ ἀριθμῶν τοῦ Ἡρωδικοῦ.

Ἐν βιβλίῳ περὶ Ἀττικῶν μνηνῶν.

Περὶ Ἀρχαιολογίας Τούρκων ἐπιστολὴ πρὸς Φραγκίσκον τὸν Φιλάδελφον. Μετέφρασε δὲ ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Λατινικόν,

Τὰ προβλήματα τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ τὸ περὶ Ζώων τοῦ αὐτοῦ,

Τὴν περὶ φυτῶν ἱστορίαν τοῦ Θεοφράστου.

Τὰ τακτικὰ τοῦ Αἰλιανοῦ,

Διονυσίου Ἀλικαρνασσεῶς Μέθοδον Γενεθλιακῶν καὶ Ἐπιθαλαμίων,

Πέντε Ὀμιλίαις τοῦ Χρυσοστόμου περὶ ἀκαταλήπτου. Ἐκ δὲ τοῦ Λατινικοῦ μετέφρασεν εἰς τὸ Ἑλληνικόν τὸ περὶ Γήρως τοῦ Κικέρωνος, τὸ περὶ ἐνυπνίου τοῦ Σκιπίωνος, καὶ τὴν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον ἐπιστολὴν τοῦ πάπα Νικολάου Ε', μετέφρασε δὲ καὶ τὰ περὶ Λουτρῶν τῆς Ἰταλίας δύο βιβλία τοῦ Σαυναρόλα. Τὸν δὲ βίον τοῦ Θεοδώρου Γαζῆ ἐδημοσίευσεν Λατινιστὶ κατὰ πλάτος ὁ Χριστιανὸς Βέρνερους de doctis hominibus Graecis Litterarum Graecarum in Italia restauratoribus, μετέφρασε δ' εἰς τὴν ἡμετέραν Νικόλαος Θητεὺς ὁ ἐκ Κύπρου ἐν τῷ Β'. τόμῳ τῆς Ὀμήρου Ἰλιάδος μετὰ παραφράσεως ἐξ ἰδιοχείρου Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ, Φλωρεντία 1812 παρὰ Νικολάου Κάρλη.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

Αἱ προρρήσεις τῆς θείας Ἀραστασίας καὶ τῆς ἀρεφίας Βέρθας.

IV.

ΑΙ ΠΡΟΡΗΣΕΙΣ.

(Συνέχεια ἴδε φυλλάδ. 36.)

ΕΑΡΙΝΗΝ τινα προΐαν τοῦ ἔτους 1852, ἔτους πολιτικῶν τολμημάτων, τρεῖς ἄνθρωποι ἐλάμβανον λιτὸν ἀπὸ καφὲν καὶ δπώρας ἄριστον ἐπὶ δώματος μικρᾶς οἰκίας, παρὰ τὴν λίμνην τῆς Βιεντίνης. Ἐκ τῶν τριῶν τούτων συνδαιτυμόνων εἰς μόνον ἐξηκολούθει τρώγων καθ' ἣν στιγμὴν εἰσερχόμεθα ἐντὸς αὐτῆς. Ἦτον οὗτος ἀνὴρ εὐτραφὴς τὸ σῶμα καὶ λευκὸς τὴν ὄψιν· εἶχε δὲ ὑψηλὸν τὸ ἀνάστημα, διότι καίτοι ἐκάθητο ἐφαίνετο ὀρθιος. Εἰ καὶ πεντηκονταετής, οὔτε ἡ κεφαλὴ οὔτε τὸ μέτωπον ἐπρόδιδον τὴν οὐχὶ πλέον νεάζουσιν ἡλικίαν· οὐδεμία ἀργυρὰ θοιξὶ παρεισέφρει ἐντὸς τῶν καστανοχρόων αὐτοῦ βοστρύχων, οἵτινες, στεφανοειδῶς περικυκλοῦντες τὴν κεφαλὴν του, ἄφηνον ἐν τῷ μέσῳ μικρὸν κατάλευκον κενόν· οὐδεμία ρυτίς διέκοπτε τὸ δμαλὸν καὶ μαρμαρῶδες τοῦ μετώπου του. Οἱ μεγάλοι καὶ σχεδὸν κυανοῖ αὐτοῦ ὀφθαλμοὶ καὶ τὸ ροδόχρουν τοῦ προσώπου ἀπεικονίζον τὴν ἐνδόμυχον ἐκείνην γαλήνην καὶ εὐχαρίστησιν, ἣν ἀποπνέει συνείδησις καθαρὰ, ἄνετος

καὶ ἄφροντις βίος· ἐνὶ λόγῳ ἦτο πρότυπον ὕλικής· εὐδαιμονίας. Παρατηρῶν αὐτὸν ὁ ψυχολόγος ἤθελεν εἰπεῖ μετὰ πεποιθήσεως· ὅτι τὸ μέτωπον τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου περιέκλειε νοῦν φύσει ἀπηλλαγμένον παντὸς ἀλγεῖν τοῦ συλλογισμοῦ, καὶ ὅτι οὐδέποτε ἡ ἐλαχίστη σπουδαία σκέψις ἦλθε νὰ διαταράξῃ τὴν ἀρμονίαν τοῦ βίου του. Καὶ ἐκ τοῦ μέλανος ποδῆρου ἐπενδύτου, καὶ ἐκ τοῦ κρεμαμένου ἐπὶ τοῦ στῆθους σταυροῦ, καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν ἐνδείξεων ἐφάνητο ἀνήκων εἰς τὴν τάξιν τῶν ἰερωμένων.

Ἀντίθισιν οὐ σμικρὰν παρίστα γυνὴ τις ἀπέναντι αὐτοῦ καθημένη. Εἶχε καὶ αὕτη ὑψηλὸν καὶ ῥαδιῦν τὸ ἀνάστημα, ἀλλ' ἦτον ἰσχνὴ καὶ μελάγχρους. Οἱ μέλανεσσι ὀρθαλμοῖ τῆς ἦσαν πλήρεις ζωῆς, ἀν καὶ ἡ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς ἄφρονος χιών προχωρημένον προϋπέθετε τῆς ἡλικίας τὸν χειμῶνα· ἐν τούτοις μόλις κατὰ πενταετίαν ὑπερέβαινε τὸν ἑαυτῆς ὁμοτράπεζον. Αἱ συνεχεῖς κινήσεις τῶν μυῶν τοῦ μετώπου τῆς, οἱ συνεσταλμένοι ὄφρυς τῆς, οἱ σπασμωδικῶς ταρσσομένοι μυκτῆρές τῆς ἐπρόδιδον ἐν αὐτῇ μεγάλην ψυχῆς ταραχήν. Συχνάκις αἴρουσα τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ μετώπου ἀπόθιβε πρὸς τὰ ὕπσιθεν τοὺς πλοκάμους, ὡς εἰ ἐπεσκιάζον τὴν διανοίαν ἢ τὴν ὄρασιν αὐτῆς. Ὅσάκις δὲ τὸ πρόσωπόν τῆς ἀνελάμβανε πρὸς στιγμὴν τὴν φυσικὴν αὐτοῦ γαλήνην παρίστα χαρακτηριστικὰ γλυκύτατα, μαρτυροῦντα παρελθούσαν καλλονήν. Τὰ βλέμματά τῆς ἀλληλοδιαδόχως ἔστρεφεν ἐκ τοῦ ἀπέναντι αὐτῆς ἱερέως ἐπὶ τινος ὠραίας κόρης, ἥτις, παρὰ τὴν ἄκραν τοῦ δώματος ἰσταμένη, ἐρέμβαζεν ἀτενίζουσα πρὸς τὴν λίμνην. Ἀλλ' ὅποια διαφορὰ βλεμμάτων! . . . ἐκεῖνα μὲν ἐξέφραζον μικτόν τι αἶσθημα λύπης καὶ ἀγάπης, αὐτὰ δὲ ὅ,τι ἡ γυναικεῖα καρδία ἔχει ἡδύτερον καὶ περιπλοότερον.

Πρὸ πολλοῦ ὁ τρίτος συνδαιτυμῶν, ἡ νεῆνις εἶχε ἀπομακρυνθῆ ἐκ τῆς οὐχὶ εὐθύμου ἐκείνης τραπεζῆς, καὶ, κλίνας τὸ εὐκαμπτον αὐτῆς σῶμα ἐπὶ τοῦ χεῖλους τοῦ δώματος, ἐπεσκήριζεν ἐπὶ τοῦ λευκοῦ τῆς βραχίονος τὴν πλήρη χάριτος κεφαλὴν τῆς, ἥτις ἐκύλιε κόσμους ὁλοκλήρους ἐν τῇ μαγικῇ τῶν ὀνείρων χώρᾳ.

Ἦτον αὕτη δεκοκταετής· εἶχε χρυσὸν καὶ μαργαρίτας διὰ προῖκα, πλὴν τὸν μὲν χρυσὸν ἔφερεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, τοὺς δὲ μαργαρίτας εἰς τὸ σῶμα. Ἡ θέα τῆς λίμνης, ἣν διέσχίζον πολυπληθὴ ἀνάγνια καὶ ὀλίγων πλοιάρια, ἀπησχόλει ἅπασαν αὐτῆς τὴν προσοχήν. Τίς οἶδε μήπως ἀνεύρισκεν ὁμοίωματα τινὰ μετὰ τῆς ἡρέμου ἐκείνης ἐπιφανείας,

καὶ τῆς τότε τὸ πρῶτον παλλούσης καρδίας τῆς! Ἄν αἱ πηγαί, αἱ λίμναι, οἱ ποταμοί, ἡ θάλασσα, ἐνὶ λόγῳ ἡ ὑδατώδης ἐπιφάνεια δὲν ὑπῆρχεν, αἱ γυναῖκες ἤθελον τὴν ἐφεύρει. Τίνι τρόπῳ, ἀγνοῶ· ἴσως θὰ ἔχουν ὅλα αὐτῶν τὰ δάκρυα — κλαίουσι τόσον εὐκόλως καὶ τόσον ἀφθόνως — βεβελίως ὅμως ἤθελον τὴν ἐφεύρει τοσοῦτ' ὅτι ὁ ἀσθενὲς φύλον λατρεῖ τὸ ἀπατηλὸν στοιχεῖον. Καὶ τότε οὐαὶ τοῖς θαλασσοπόροις! ἡ εὐγενής, ἡ ἀριστοκρατική, ἡ ἐξ ὑγρῶν μαργαριτῶν ἐκείνη θάλασσα — ὡς ἡ τῶν ποιητῶν καὶ ἐρωμένων ἀβρότης καλεῖ τὰ τῶν γυναικῶν δάκρυα — θὰ ἦτο μυριάκις δολιωτέρα ἢ ἡ ἐν τοῖς ὀστράκοις καλύπτουσα τοὺς μαργαρίτας τῆς· διότι ἡ τῶν ἀρχαίων σοφία εἶπε· «Δάκρυα γυναικὸς ἀνεξάντλητος πονηρίας πηγή.» Πιθανὸν ὁ χρόνος νὰ μετέτρεψε τὴν ἀνεξάντλητον πηγὴν εἰς ἀθηναϊκὴν κρήνην, μένει ὅμως πάντοτε ἀναντιρρόητος ὅτι μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ πάσης ὑδατώδους ἐπιφανείας, ἰδίᾳ δὲ τῆς θαλάσσης, ὑπάρχει πλέον ἢ ἀπλῆ ὁμοιότης, ὑπάρχει μυστηριώδης τις συγγένεια. Ὅτε μὲν θελακτικὴ καὶ γαλήνια ὡς τὸ πρῶτον μεδιόμα κόρης, ἥς ἡ καρδία εἰσέτι δὲν ἠνοιχθῇ εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἔρωτος, ὅτε δὲ ἐξαλλος καὶ ἐκμανῆς, ὡς ζηλότυπος καὶ προσβληθεῖσα ἐρωμένη ἥτις τὰ πάντα θέλει νὰ κατακλύσῃ μὲ τὰ ἀφρόδην κύματά τῆς — ἡ θάλασσα εἶναι τὸ σύμβολον, τὸ ὁμοίωμα, τὸ ἀπεικόνισμα τῆς γυναικὸς. Οὕτως, οἱ ποιεῖται τῆς ἀρχαιότητος, οὗς δὲν διέλαθεν ἡ συγγένεια αὕτη, ἔθεσαν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς γυναικὸς τὰς κρήνας, τὰς πηγὰς, τὰς λίμνας, τοὺς ποταμούς, τὰς θαλάσσας, καθιστῶντες αὐτὰς κατοικίαν νυμφῶν καὶ νηρηίδων. Καὶ ναὶ μὲν ὁ Ποσειδῶν ἦρχε τῆς θαλάσσης, ἀλλ' ὅπως γυναικεῖα θεότητες πέριξ τοῦ τριαινοκράτορος θεοῦ, πόσοι δευτερεύοντες πλησίον τοῦ πρωτίστου βωμοῦ! . . . Οὐδὲν λοιπὸν φυσικώτερον ἢ ἡ εὐαίσθητος Ἡρώ, ἢ ἡ ἀτυχὴς τοῦ Φάωνος ἐρωμένη καὶ τσαυταὶ ἄλλαι Σαπροὶ κατὰ τὴν καρδίαν ἢ οὐχὶ κατὰ τὸν νοῦν, ἐζήτησαν εἰς συγγενεῖς ἀγκάλας, εἰς τὰ τῆς θαλάσσης· κύματα τὴν θεραπαινὴν τῶν δακρύων, τοῦ πόνου, τῶν δεινῶν των . . . Ἄν ὁ ἀνὴρ ὅστις ἐπλάσθη ἐκ γῆς μέλλῃ πάλιν εἰς γῆν νὰ ἐκπνέλῃ, ἡ γυνή, ἥτις εἶναι ὅλη τρυφερότης καὶ δόλος, δάκρυα καὶ ἀπάτη, ὅλη ὕδωρ, δὲν θέλει ἐπανέλθαι, δὲν θέλει συγχωνευθῇ εἰς τὸ προσφιλες καὶ συγγενὲς αὐτῇ στοιχεῖον, τὴν θάλασσαν. . . «*Ἀπατηλὴ ὡς τὸ κύμα,*» δὲν εἶπεν ὁ Σαίξσπηρ, ὁμιλῶν περὶ τῆς γυναικὸς; ὁ δὲ Βύρων λαλῶν περὶ τῶν τρικυμιῶν δὲν λέγει·

Εἶδον θαλασσῶν θυέλλας, εἶδον γυναικῶν τοιαύτας
 κ' ἐλυπήθην τοὺς ἐρῶντας πολλὸν πλέον ἢ τοὺς ναύτας.

Ἄλλ' ἡ ἡρώς μας δὲν διελογίζετο βεβαίως
 πάντα ταῦτα θεωροῦσα τὴν λίμνην ἐντηνέζε πρὸς
 αὐτὴν ὡς ἐκ τῆς ἐμφύτου ἐκείνης τάσεως, ἣν ἔχει
 πρὸς τὰ στίλβοντα σώματα πᾶσα τῆς Εὐχῆς κόρη.
 Ἄλλως, τε ἦτο νέκ καὶ ἐν τῷ ἔαρι τοῦ βίου τὰ πάντα
 φαίνονται εὐμορφα, ὥραϊα, ῥοδόχροα· εἰσερχόμεθα
 εἰς αὐτὸν δι' εὐρείας ὁδοῦ ὅλης ἀνθη ἐσπαρμένῃς·
 αἱ μειδιδῶσαι ἐλπίδες, τὰ χρυσᾶ ὄνειρα, αἱ γλυ-
 κεῖαι ἀπάται μᾶ, ἀνοίγουσι τὸν δρόμον κρατοῦσαι
 ἡμᾶς ἐκ τῆς χειρός. Ἡ ἐλαχίστη τῆς φύσεως καλ-
 λονὴ προξενεῖ εἰς τὴν ἐτι παρθένον ἀπὸ ἐντυπώ-
 σεως ψυχῇ μας τέρψιν καὶ ἡδονὴν, εἴαν τὰ ὥραϊό-
 τερα καὶ μεγαλοπρεπέστερα τῆς φύσεως θεάμα-
 τα. Τὸ ἀπλούστερον συμβᾶν τοῦ βίου περιβάλλ-
 εται χάριν καὶ ποίησιν, καὶ σπεύδομεν νὰ συν-
 δέσωμεν αὐτὸ μὲ τὰς ἐλπίδας καὶ τὰς ἐπιθυμίας
 μας. Τὰ πάντα φαίνονται ἔχοντα ὁμοιότητά τινα
 πρὸς ἡμᾶς· πανταχοῦ νομίζομεν ὅτι ἀνευρίσκο-
 μεν ἐντυπωμένους τὰς ιδέας καὶ τὰ αἰσθήματα ἡ-
 μῶν, πανταχοῦ μυσηριώδης τις ἡχώ φέρεται εἰς τὴν
 ἀκοήν μας προσφιλές τι ὄνομα, ὅπερ κρύπτομεν
 εἰς τοὺς μυχοὺς τῆς καρδίας· ἡ φύσις, ὁ κό-
 σμος, τὸ πᾶν φαίνεται ὅτι μᾶς ἐννοεῖ, μᾶς μειδιδᾷ,
 μᾶς προστατεύει. Ἄλλ' ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ βίου κα-
 ταιγίδι μένομεν ἐκπληκτοὶ βλέποντες ὅτι οὐδὲ τὸ
 παραμικρὸν ἄτομον τῆς παγκοσμίου ἀρμονίας ἐ-
 ταράχθη χάριν ἡμῶν . . .

Βαθεῖα σιγὴ πρὸ πολλοῦ περιεκύκλου τοὺς συν-
 δαιτυμόνας καὶ μόνον διέκοπτεν αὐτὴν ὁ κανονι-
 κὸς κρότος τῶν μασητήρων τοῦ ἐπὶ τοῦ πινακίου
 του προσηλωμένου ἱερέως, ὅτε αἴφνης·

— Μῆτερ! ἀνέκραζεν ἡ κόρη ἀποτεινομένη
 πρὸς τὴν γραῖαν, μῆτερ, ὁ Ἰωάννης μᾶ· χαίρετ' ἔ
 καὶ μοὶ κάμνει νεῦμα ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἔλθῃ.

Ἡ γραῖα ἔστρεψε τότε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς
 τὴν λίμνην, εἶδεν ἐπὶ ἀκατίου νέον ἱστάμενον ὄρ-
 θιον καὶ χειρετῶντα διὰ λευκοῦ χειρομάκτρον
 τοὺς ἐπὶ τοῦ δώματος, ἀντεχειρέτησεν αὐτὸν καὶ
 ἀνελαβε τὴν προτέραν θέσιν της.

— Τί ἔχεις, μῆτερ, καὶ δὲν ὁμιλεῖς; εἶπε τότε
 ἡ νεῆνι; ῥίπτουσα ἐπὶ τῆς γραίης βλέμμα περι-
 παθές.

— Τίποτε, φιλότατη μου, καὶ βαθεῖα σιγὴ ἐκ
 νέου ἐπεκράτησεν.

Τὸ τίποτε τῶν γυναικῶν, εἶναι λέξις ἀνέκφρα-
 στος, οὐδεμίαν ἔχουσα ἐρμηνείαν, οὐδένα ἐπίδεχο-

μένη ὁρισμὸν· εἶναι λέξις σινική σημαίνουσα μυρία
 ὅσα, οὐδέποτε ὁμως ἦν ἐν τῷ λεξικῷ ἔχει σημα-
 σίαν, καὶ οὐδέποτε θέλομεν ἀποκτήσει λεξικά ὅσον
 ἐνέστι τέλεια, ἂν αἱ γυναῖκες δὲν λάβωσι μέρος
 εἰς τὴν σύνταξιν αὐτῶν. Ἐν γένει τὸ γυναικεῖον
 τίποτε ἐμφαίνει δυσαρέσκειαν ἢ ἐπιθυμίαν, καὶ
 πᾶσαι τὰς μεταξὺ τῶν δύο τούτων ὁρίων κυμα-
 νομένους ἀποχρώσεις. Οὕτως, ὅταν ἀγροῖκος σύζυ-
 γος ἀρνήται· κάτι τι τῇ φιλότατῃ αὐτοῦ συμβίῃ,
 διὰ τὸ καλὸν της πάντοτε, ἐννοεῖται, αὐτὴ δὲ
 κακιάγει καὶ ἐκεῖνος τὴν ἐρωτᾷ τί ἔχει, τότε τὸ
 τίποτε σημαίνει· «Εἶσαι κακὸς, βράχος, διε-
 στραμμένος, μοὶ ἠρνήθης νὰ μὲ ὑπάγῃς εἰς τὸν
 περίπατον, τὸν χορὸν, τὴν διασκεδάσιν.» Ἡ «Ἐἶ-
 χον μίαν καλὴν φίλην μὲ τὴν ὁποίαν ἤμεθα δύο
 ψυχαὶ εἰς ἓν σῶμα, καὶ σὺ μοὶ ἀπηγόρευες νὰ
 τὴν βλέπω, διότι ἔτυχε νὰ ἀπαντῶ εἰς τὴν οἰκίαν
 της ἓνα συγγενῆ, ἓνα ἐξάδελφόν της, ἓνα δὲν ἤξεύ-
 ρω πλέον τί . . . Ἀχ! μὲ κατέφαγες μὲ τὴν ζη-
 λοτυπίαν σου, κατηραμένε! . . .» Ἐν τῇ ἐτέρᾳ
 περιπτώσει τίποτε δηλοῖ. «Εἶδον εἰς τὸ κατὰστη-
 μα τοῦ Στεφάνου λαμπρὸν ἀδαμάντινον ψέλλιον...
 ἡ κυρία Ω. Ω. . . ἥς ὁ σύζυγος κερδίζει ὀλιγωτέ-
 ρα σοῦ, φέρει ἓν παρόμοιον, ἐν ᾧ ἐγὼ ἡ καυμένη..
 ὦ πόσον εἶμαι δυστυχής! . . .» Ἡ «Ἡ κυρία W
 . . . , ἐνοικίασε θεωρεῖον εἰς τὸ θέατρον καὶ πη-
 γαίνει κάθε ἐσπέραν, ἐν ᾧ ἐγὼ ἡ ταλαίπωρη ὅπου
 τρελαίνομαι διὰ τὴν μουσικὴν καὶ μοὶ κάμνει τό-
 σον καλὸν εἰς τὰ νευρικά μου, πάντοτε εἰς τὸ σπί-
 τι, πάντοτε εἰς τὸ σπῖτι . . . ὄχ! θὰ ἀποθάνω
 ἀπὸ αὐτὴν τὴν πληξίν, τὴν ἀηδίαν, τὴν γενοχω-
 ρίαν! . . .»

Ἡ ξανθὴ ἡμῶν νεῆνις ἦτον ἀκόμη ἄπειρος, κα-
 θὸ πολλὸν νέα, καὶ δὲν ἐγίνωσκε βεβαίως ὅλας αὐ-
 τὰς τὰς σημασίας τοῦ τίποτε, ὅπερ τόσῳ συχνά
 παιζεται ἐν τῷ οἰκογενειακῷ βίῳ· ἦτον ὁμως
 καὶ αὕτη κόρη τῆς Εὐχῆς καὶ ἤξευρεν ὅτι τὸ γυ-
 ναικεῖον τίποτε οὐδέποτε σημαίνει τὸ τίποτε τῶν
 λεξικῶν, διό·

— Ἀδύνατον, μῆτερ, προσέθηκε μετὰ γλυκύτη-
 τος, κάτι ἔχετε, τὸ βλέπω εἰς τὸ πρόσωπόν σας,
 καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας της.

— Τῷ ἐντι κάτι ἔχετε, εἶπε τότε μὲ τόνον
 βραδὺν ὁ αἰδεσιμώτατος, ἀπωθὼν τὸ πινακίον του,
 ἐφ' οὗ ὑψοῦτο λόφος φλοιῶν, κάτι ἔχετε, οὔτε ἐφά-
 γετε, οὔτε ὠμιλήσατε. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξηπλώ-
 θη ὅλος ἐπὶ τοῦ καθίσματός του.

— Τί νὰ σᾶς εἰπῶ, ἀγαπητοί μου, εἶπε τέλος ἡ
 γραῖα, εἶδον ἀπόψε ὄνειρον, τὸ ὁποῖον...

— Ὀνειρον! διέκοψε μετὰ ζωηρότητος ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐπαίξατε εἰς τὸ λαχεῖον;

— Ἐπαίξα.

— Τί;

— Μίαν *τριλαχίαν*, 6, 26, 36.

— Καὶ ἔχετε ἐλπίδας;

— Πολλὰς, εἶμαι σχεδὸν βεβαία... τὸ ἐνύπνιον ἦτο τόσον ἐκφραστικὸν, τόσον εὐκρινές, ὥστε οὐδόλως ἀμφιβόλλω... ἀλλὰ...

Ἄλλά;

— Ἐπεθύμουν καὶ ἡ ἐλπίς τοῦ κέρδους νὰ ἔλπετε καὶ τὸ ὄνειρον ἐκεῖνο νὰ μὴ εἶχον ἰδεῖ ποτέ..

— Καὶ διατὶ τοῦτο; εἶπον μίᾳ φωνῇ ἡ τε κόρη καὶ ὁ ἱερεὺς.

— Διατὶ;.. διότι πολλὸ μὲ ἐτάραξε, πολλὸ μὲ ἐφόβισε τὸ κατηραμένον ἐκεῖνο ἐνύπνιον... ἔχω προαίσθημα ὅτι θὰ ἀποβῇ κακόν... ὅτι πολλὸ θὰ λυπηθῶ, καὶ τὰ προαισθήματά μου, σὺ τὸ ἠξεύρεις. ἀνεψιέ μου, σπανίως μὲ ἀπατῶσι...

— Ναί, τὸ ἠξεύρω...

— Ὅταν πρὸ ἐνὸς ἔτους σοὶ διηγήθην τὸ πείραγμα ἐκεῖνο ὄνειρόν μου, σοὶ εἶπον ὅτι θὰ ἀποβῇ καλόν, καὶ πραγματικῶς ὀλίγας ἡμέρας ὕστερον παρουσιάσθη ὁ Ἰωάννης...

— Τὸ ἐνθυμοῦμαι...

— Οὕτω καὶ τώρα σοὶ λέγω μὴ ἀναχωρήσης, σεβασμιώτατε, διότι τὸ ταξείδιον αὐτὸ θὰ σοὶ ἀποβῇ κακόν, ἐπικίνδυνον, τὸ ἠξεύρω... ἔχω τοιοῦτον προαίσθημα... εἶμαι βεβαιωτάτη...

— Ναί, θεῖε, καὶ ἐγὼ σὲ παρακαλῶ μὴ φύγης, ἀκουσον τὴν μητέρα... λέγει πάντοτε καλὰ... διατὶ θέλεις νὰ μᾶς λυπήσης καὶ τὰς δύο... ἂν φύγης τότε...;

— Μὴ φοβοῦ τίποτε, φιλάττη, τὸ ταξείδιον εἶναι τόσον μικρόν ὥστε μόλις μίαν ἡμέραν θὰ λείψω... ἡσύχασε καὶ σὺ καὶ ἡ μήτηρ σου, θὰ εἶμαι ἐδῶ ἐγκρίως, ὅπως ἐκπληρώσω τὸν διακαῆ πόθον τῆς καρδίας σου καὶ σὲ καταστήσω εὐτυχῇ...

— Βεβαίως τὸ ταξείδιον εἶναι μικρόν, ἐπανελάβην ἡ γραῖα, ἐμφατικῶς σείουσα τὴν κεφαλὴν, πλὴν διὰ σὲ εἶναι μέγα, διότι εἶναι τὸ πρῶτον τῆς ζωῆς σου, διότι οὐδέποτε ἐξῆλθες ἀπὸ τὴν Βιεντινῶν, διότι εἶσαι ἀνθρώπος ἄπειρος τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου, καὶ ὁ κόσμος εἶναι ὅλος ψεῦδος, ἀπάτη, δόλος, κακία, φαυλότης, πονηρία.

— Ἀδύνατον, θεῖα μου, πρέπει νὰ ἀναχωρήσω... εἰς μόνος Θεὸς ἠξεύρει πόσον λυποῦμαι... ἀλλὰ...

— Ἀδύνατον, ὅτε πρόκειται νὰ ἀποφύγης βέλαιον κίνδυνον καὶ νὰ μὴ ἐμβάλῃς εἰς ἀδημονίαν,

εἰς ἀπελπισίαν δύο ταλαιπώρους γυναῖκας, αἵτινες τόσω σὲ ἀγαπῶσι καὶ φροντίζουσι διὰ τὸ καλόν σου!..

— Ἀδύνατον, διότι ἐτάχθην νὰ ὑπάγω εἰς αὐτὸ τὸ προσκύνημα καὶ ὀρεῖλω νὰ ὑπάγω ὅσῃ καὶ ἂν ἔχω ἐπιθυμίαν νὰ σᾶς εὐχαρισήσω, δύναμαι νὰ φανῶ ἐπίορκος πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐγὼ ὁ ὑπηρετὴς τοῦ Ἰψίστου;... σᾶς βᾶζω κριτὴν, εἰπέτε...

— Νὰ γένῃς ἐπίορκος! Θεέ μου σῶσε! ἐγὼ νὰ ἀπαιτήσω τοιοῦτόν τι... κάλλιον νὰ μὲ πάρῃ ὁ Χάρος κὺτὴν τὴν στιγμὴν.

— Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς φυλάξῃ! ἀνέκραξαν ὁμοφώνως ὁ ἱερεὺς καὶ ἡ κόρη.

— Ἄλλ' ὅτε, ἐπανελάβην ἡ γραῖα, αὐτὸς οὗτος ὁ οὐρανὸς μᾶς στέλλει προαγγέλματα (διότι τὰ ἐνύπνια δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ θεῖα προαγγέλματα, καὶ ἂν ἐνίοτε δὲν ἀποβαίνωσιν ὅποιε τὰ προσδοκῶμεν, τοῦτο σημαίνει οὐχὶ ὅτι εἶναι ἀπατηλὰ, ἀλλ' ὅτι ἡμεῖς δὲν τὰ ἐξηγήσαμεν καλῶς) ὅτε λοιπὸν ὁ Θεὸς μᾶς ἀγαπᾷ τόσον ὥς νὰ μᾶς εἰδοποιῇ ὅτι δὲν πρέπει νὰ κάμωμεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα ὅπερ εἴχαμεν σχεδιάσει, δὲν εἶναι παραφροσύνη, δὲν εἶναι ἀβελτηρία, δὲν εἶναι ἀσέβεια νὰ θέλωμεν νὰ ἐμμένωμεν εἰς τὴν προτέραν ἰδέαν μας!.. Ὅτε αὐτὸς οὗτος ὁ οὐρανὸς σπενδεῖ νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸν ὄρκον ἢ τὴν ὑπόσχεσίν μας, δὲν εἶναι μωρὸν νὰ θέλωμεν νὰ ἐπιδειχθῶμεν καὶ αὐτοῦ τοῦ οὐρανοῦ εὐλαδέστεροι!..

— Ὅλα αὐτὰ, θεῖα, εἶναι καλὰ καὶ ἅγια, πλὴν τί νὰ σᾶς εἴπω, δὲν τολμῶ νὰ φανῶ ἐπίορκος καὶ νὰ διακυβεύω τὴν ἡσυχίαν τῆς συνειδήσεώς μου καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μου· καὶ ὕστερον, ἂν θέλητε νὰ σᾶς εἴπω ὅλην τὴν μαύρην ἀλήθειαν, δὲν ἐνόησα ἀκόμη καλὰ καλὰ διατὶ τόσο φόβος... μὴ μὲ διακόπτετε, παρακαλῶ... καὶ τί κίνδυνον τρέχω μεταβαίνων εἰς Πράτον, ὅπως πρερυεθῶ εἰς μίαν ἱερὰν τελετὴν, ἐγὼ ἀνθρώπος φιλήσυχος, ὅς τις δὲν ἔκαμα ποτὲ κακὸν εἰς κανένα, οὐδὲ εἰς μίαν μυῖξαν.

— Ναί, φιλάττε μοι ἀνεψιέ, δὲν θέλω νὰ σὲ ἀδικήσω, εἶσαι ἀγαθὸς, καὶ εἴθε ὅλοι νὰ εἶχον τὴν ψυχὴν σου καὶ τὰς ἀρετάς σου, ἀλλὰ λησμονεῖς ὅτι ἡ τελετὴ αὕτη γίνεται κατὰ παρασκευὴν...

— Καὶ ὅτι, διέκοψεν ἡ νεάνις, ἡ παρασκευὴ εἶναι, καθὼς λέγει ἡ μήτηρ, ἡ ἀποφράς ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος;..

— Τὸ κατ' ἐμὲ, ἐπανελάβην ἡ γραῖα, δὲν ἐνθυμοῦμαι ποτὲ νὰ ἤρχισα ἔργον τι τὴν παρασκευὴν καὶ νὰ μὴ ἀπέβῃ κακὸν καὶ ὀλέθριον.

— Αὐτὸ τὸ ἡξέυρω, εἶπεν ὁ ἱερεὺς, ἀλλ' ἡ Μεγάλη Παρασκευὴ ἐξαίρεται καθ' ὃ ἁγία ἡμέρα.

— Ὅχι! Ὅχι, σεβασμιώτατε, ἀπατάσαι καὶ πολὺ· καίτοι ἁγία, εἶναι ἡ πλέον ἐπικίνδυνος, ἡ πλέον ἐπισφαλὴς ἡμέρα τοῦ ἔτους, εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν ἀποφράς παρασκευὴ, καὶ εἶναι φανερόν' ὅτε ἡ θεότης πάσχει, ὅτε ὁ Σωτὴρ τῆς οἰκουμένης, ὁ κυβερνῶν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, εὐρίσκεται εἰς τὸν τάφον, ὅλος ὁ κόσμος μένει ἀκυβέρνητος, ἀπροστάτευτος, εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ διάκρισιν τοῦ ἀκαθάρτου πνεύματος πτοῦ, πτοῦ, πτοῦ! (Ἐδῶ ἡ εὐσεβὴς γραῖα ἔπτυσσε τρεῖς καὶ ἔκαμψε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ) ποῦ νὰ ἔχη τὴν κατάρχην τοῦ Θεοῦ. τῆς Παναγίας τῆς εὐλογημένης καὶ ὅλων τῶν ἁγίων τοῦ παραδείσου!

— Ἀμήν! ἀνέκραξαν μιᾷ φωνῇ ὁ τε ἱερεὺς καὶ ἡ κόρη πτόντοντες καὶ σταυροκοποῦμενοι.

— Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν καὶ τὴν ἐπιούσαν μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς Ἀναστάσεως, ἐξηκολούθησε μετὰ ζωηρότητος ἡ γραῖα, ὁ ἀμελέτητος (καὶ νέος ἐνταῦθα σταυρὸς) εἶναι ὁ δεσπότης τοῦ κόσμου, κάμνει ὅτι θέλει, ἄγει καὶ φέρει τὸ πᾶν ὡς νὰ ἦτον εἰς τὸ βασίλειόν του, ἐν τῷ μέσῳ τῶν φλογερῶν δαιμόνων, τῶν πολυκεφάλων δρακόντων, τῶν πολυομμάτων ὄφρων, τῶν διλητριάσμενων σκορπίων καὶ ἄλλων δυσειδῶν καὶ κακοποιῶν ζώων, τὰ ὅποια ἐκμυζοῦσι τὸ αἷμα τῶν ταλαιπώρων ἁμαρτωλῶν πρὶν ἢ ὁ θεοκατάρχης βάλῃ αὐτοὺς ἐπὶ τῆς πεπυρωμένης ἐσχάρας, ὥστε πᾶς καλὸς χριστιανὸς πρέπει νὰ ἔχη ὅχι δύο ἀλλ' ἑκατὸν δύο ὀφθαλμοὺς, νὰ ἦναι ὅσον τὸ δυνατὸν προσεκτικὸς, νὰ λάβῃ ὅλας τοῦ κόσμου τὰς προφυλάξεις, νὰ ἔχη πάντοτε εἰς τὰ χεῖλη τὸν μέγαν ἐξορκισμόν, καὶ ἀκόμη δὲν ἐγγυῶμαι καλὰ καλὰ ὅτι δὲν θὰ πέσῃ εἰς ἀκμήν ἀπὸ τῆς σατανικῆς τοῦ παγίδα! Καὶ ὕστερον μὲ ἐρωτᾷ ἡ Σεβασμιότης σου τί κίνδυνον τρέχετε, πρέπει νὰ ἦσθε πολὺ γενναῖος αἰδαισιμώτατε!

— Μὴ θυμόνετε, θεῖα, πᾶν ἄλλο εἶμαι παρὰ γενναῖος, ἀλλ' ὁ ἀπερχόμενος πρὸς λατρεῖαν τοῦ Ὑψίστου, ὁ πορευόμενος εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου τίνα δύναται νὰ φοβηθῇ; τὸ κατ' ἐμέ...

— Πρὸς Θεοῦ! τί λέγεις, σεβασμιώτατε!.. διέκοψε μετὰ ζωηρότητος ἡ γραῖα, ὅποιοι βλάστημοι· λόγοι ἔφυγον ἀπὸ τὰ χεῖλη σου!.. ὅποια σατανικὴ ὑπερφία ἐπισκιάζει τὴν διάνοιάν σου!.. τίς ἀναμάρτητος ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ;.. ἐλησμονήσας τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον σὺ ὁ διδάσκων αὐτό; «Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν, πρῶτος τὸν λίθον ἐπ'

αὐτῇ βαλέτω.» Ἐλησμονήσας τὴν σοφὴν παροιμίαν. «Ὅσα φέρ' ἡ ὥρα δὲν τὰ φέρ' ὁ χρόνος.» καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην ἡμάρτησας, νομίσας ἑαυτὸν ἀναμάρτητον!... Τίς εὐλαβέστερος, τίς ὁσιώτερος, τίς ἁγιώτερος τοῦ ἐν θαυματουργοῖς Ἀντωνίου τοῦ μεγάλου καὶ καθηγητοῦ τῆς ἐρήμου, καὶ ἐν τούτοις εἰκοσι ὀλόκληρα ἔτη, εἰκοσι ἔτη ἐπείραξεν αὐτὸν ὁ κατηραμένος, μυρίας ὅσας μορφάς λαμβάνων ὅπως τὸν ἐξαπκτήσῃ. Ἀλλὰ τί ὁμιλῶ ἐγὼ διὰ τὴν Χάριν του, ὅτε ὁ ἀκάθαρτος δὲν ἐσεβάσθη οὐδὲ αὐτὸν τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου!.. Ὅθι μοὶ εἶπες ἴσως, σεβασμιώτατε, ὅτι ὁ τίπος κατ' οὐδὲν προφυλάττει, καὶ ὅτι νὰ ἦσαι ἐδῶ ἢ ἐκεῖ εἶναι ἐντελὼς ἀδιάφορον, ἂν ὁ κατηραμένος ἔχη σκοπὴν νὰ σὲ πειράξῃ, δὲν λέγω τὸ ἐναντίον, εἶναι ὅμως πάντοτε διαφορὰ, διότι ἐδῶ εἶσαι ἐν τῷ μέσῳ τῆς οἰκογενείας σου, πλησίον ἐμοῦ, ἥτις, δὲν τὸ λέγω πρὸς ἐπαινόν μου, ὦ! δὲν εἶμαι καθόλου ὑπερήφανη, δύναμαι μὰ τὴν χάριν τῆς Παναγίας τῆς εὐλογημένης, ποῦ νὰ ἔχωμεν τὴν εὐχὴν της, δύναμαι νὰ τὸν ἐξορκίζω μὲ τὸν μεγάλον ἐξορκισμόν καὶ νὰ τὸν κρατῶ μακρὰν ἡμῶν. Καὶ ποσάκις ἡ καυμένη ἐγὼ δὲν σοὶ εἶπα νὰ σὲ μάθω τὸν ἀλάνθαστον αὐτὸν ἐξορκισμόν διὰ νὰ τὸν ἡξέυρης διὰ κάθε σου ἀνάγκην, καὶ σὺ μὲ τὸ σήμερον καὶ μὲ τὸ αὔριον δὲν ἐστάθῃ ποτὲ δυνατὸν νὰ μὲ ἀκούσης!!! Ἀκουσον τώρα μίαν στιγμὴν πόσον εἶναι φοβερός καὶ ἂν ἦναι δυνατὸν ὁ θεοκατάρχης νὰ κάμῃ κίχ, ὅταν τις τὸν ἐκφωνήσῃ τρεῖς, ἀλλὰ πρέπει νὰ γένῃ τοῦτο μὲ ἔμφασιν, μὲ τόνον, μὲ ἕνα κάποιον τρόπον.. Καὶ τὸ παράδειγμα συνάπτουσα τῇ θεωρίᾳ ἡ γραῖα μετ' ὅσης εἶχε φωνῆς, ἤρχισεν ὡς ἐξῆς· «Ἐξορκίζω σε, πνεῦμα ἀκάθαρτον, κατὰ Θεοῦ Σαβαώθ, Ἀδωναΐ, Ἐλωΐ, ἐξέλθε καὶ ἐπαναχώρησον! ἐξορκίζω σε τὸν ἀρχέκακον τῆς βλασφημίας, τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἀνταρσίας καὶ αὐτουργὸν τῆς πονηρίας! ἐξορκίζω σε τὸν Βεελζεβούλ, τὸν ὡς ἄρσεν ἢ ὡς θῆλυ, ὡς ἐρπετὸν ἢ ὡς πτηνὸν νυκτολάλον, ἢ κωφὸν ἢ ἄλαλον ἐμφανιζόμενον! φοβήθητι, φριμώθητι, φύγε, μή...»

— Τὸ ἀμάξι ἐφθασε, σεβασμιώτατε, διέκοψεν αἶφνης τὴν ἐξορκίζουσαν βροντωδῆς τις φωνὴ, κάτωθεν ἐρχομένη.

— Τὸ ἀμάξι! ἀνέκραξε μὲ ἐκπληξιν ἡ γραῖα σπασμωδικῶς ἀρθουμένη ὡς ἂν ὁ ἐξορκιζόμενος εἶχε παρουσιασθῇ ἐνώπιόν της, τί ἀμάξι!... ᾶ! ἐννοῶ... προσέθηκε χαμηλῇ τῇ φωνῇ, ῥίπτουσα ἐπὶ τοῦ ἱερέως βλέμμα βλοσυρόν.

— Καλά, καλά, ἄς περιμείνῃ, εἶπεν οὗτος κύπτων τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἐπιδεικνύων ψυχρότητα καὶ ἀδιαφορίαν· κατ' ἰδίαν δέ· «δόξαν νὰ ἔχῃ ὁ Θεὸς ἀκόμη ὀλίγαις μουρμούραις καὶ ἐτελείωσαν τὰ θάσανά μου.»

— Λοιπὸν θὰ μᾶς ἀφήσετε, θεῖε, δὲν μᾶς ἀγαπάτε πλέον; . . ἠρώτησεν ἡ νεάνις μετ' ὅσον ὑψιφώνου.

— Μὴ μὲ ὀμιλῇς οὕτω, φιλτάτη μου, διότι μοῦ πληγώνεις τὴν καρδίαν· πρέπει νὰ ἀπέλθω, πλὴν μὴ λυπησκι· αὐριον τοιαύτην ὥραν θὰ ἦμαι πάλιν ἐδῶ, ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν, καὶ τότε θὰ ἰδῇτε καὶ σὺ καὶ ἡ μήτηρ σου ὅτι τὰ πάντα ὑπῆγον μετ' ἡμᾶς τὴν εὐχὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι οἱ φόβοί σας ἦσαν ὀλῶς ἀνυπόστατοι.

— Ὁ Θεὸς καὶ ὁ λόγος σου, εἶπεν ἡ γραῖα, σείουσα τὴν κεφαλὴν, ὡς ἂν μὴ ἦτο ἐντελὴς πεπεισμένη καὶ ἀμφίβαλλεν, ἀλλὰ δὲν μοι λέγεις ποῦ θὰ διανυκτερεύσῃς ἀπόψε, σὺ δὲν γνωρίζεις ψυχὴν γεννημένην εἰς Πράτον;

— Ὅσον δι' αὐτὸ ἄς ἦναι καλὰ ὁ Πέτρος ὁ ἐξαδελφός σου, ὅστις θὰ μὲ δεχθῇ μετ' ἀγκάλης ἀνοικτάς.

— Καλὸς καὶ ἄξιος ὁ Πέτρος, ἀπάντησεν ἡ γραῖα κάπως μειδιῶσα ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ, πλὴν εἶσαι βέβαιος ὅτι θέλεις τὸν εὐρεῖ ἐκεῖ; ἡξεύρεις ὅτι κατ' ἔτος ἀπέρχεται τοιαύτην ἐποχὴν εἰς Λιθόρρον διὰ τὸ ἐμπόριόν του.

— Ἄχ! θεῖα, διατὶ γίνεσθε πάντοτε μάντις κακῶν, διατὶ σὰς φαίνονται ὅλα θουνά . . . καὶ ὑστερον τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς μία νύξ εἶναι αὐτή . . .

— Μία νύξ ναι, εὐκόλως τὸ λέγει τις . . . ἂ! σεβασμιώτατε, ἂν ἤθελες νὰ μὲ ἀκούγῃς . . . εἶναι ἀκρίμεια καὶρός . . .

Ἄλλ' ὁ σεβασμιώτατος εἶχεν ἤδη ἀκούσει πολλά, καὶ ἀντὶ πάσης ἄλλης ἀπαντήσεως,

— Τὸ ῥάστον μου καὶ τὸν μανδύαν μου, εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν κόρην, καὶ ἠγέρθη.

— Τούλάχιστον, εἶπεν ἡ ἀκαμπτος γραῖα βλέποντα ὅτι μάτην εἶχεν ἐξαντλήσει πᾶσαν αὐτῆς τὴν εὐλογητίαν, τούλάχιστον μοὶ ὑπόσχεσαι νὰ τηρήσῃς ὅσα σοὶ παραγγέλλω; . .

— Ὡ! ὅσον δι' αὐτὸ σὰς τὸ ὑπόσχομαι, σὰς τὸ ὁμνῶ, εἰπάτε . . .

Καὶ τότε πλησιάζασα πρὸς αὐτὸν, τὸν ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς, τὸν ὠδήγησε πρὸς ἄκραν τινὰ τοῦ δώματος καὶ τῷ ὀμίλησε σιγαλὰ ἐπὶ πολλὴν ὥραν.

— Μοὶ ὑπόσχεσαι νὰ ἐκτελέσῃς ὅλα ταῦτα;

— Ναι.

— Μὲ οὐδεμίαν;

— Μὲ οὐδεμίαν.

— Μὴν καλησπέραν καὶ τίποτε περισσότερον.

— Μὴν καλησπέραν καὶ τίποτε περισσότερον.

— Ὅ,τι καὶ ἂν σοὶ εἴπῃ, ὅ,τι καὶ ἂν σοὶ κάμῃ;

— Ὅ,τι καὶ ἂν μοὶ εἴπῃ, ὅ,τι καὶ ἂν μοὶ κάμῃ.

— Καὶ τὰ σημεῖα τὰ ἐνθυμεῖσαι;

— Τὰ ἐνθυμοῦμαι.

— Λέγε νὰ ἰδῶ ἂν τὰ ἡξεύρῃς; σημεῖον πρῶτον.

— Ὁσμή θείου.

— Καλὰ; δεύτερον.

— Ὁρθαλμοὶ πύρινοι.

— Δηλαδή;

— Δηλαδή κόκκινοὶ καὶ ἀπαστράπτοντες.

— Κόκκινοὶ! ὄχι κόκκινοὶ, σεβασμιώτατε, ποῖος σοὶ εἶπε κόκκινοὶ; μέλανες καὶ ἀπαστράπτοντες.

— Ἄς ἦναι καὶ μέλανες.

— Ὅχι ἄς ἦναι, πρέπει νὰ ἦναι μέλανες, τοῦτο εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικώτερα σημεῖα τρίτον ποῖον εἶναι;

— Τρίτον λέγομεν πόδας ὑπὲρ φύσιν ψυχρούς.

— Ὡ δυστυχία μου! ὄχι πόδας ψυχρούς, ἀνεψιέ μου, πῶς θὰ πιάσῃς τοὺς πόδας τοῦ κόσμου διὰ νὰ ἰδῇς ἂν ἦναι ψυχροὶ ἢ θερμοί; ἐγὼ εἶπον χεῖρες ὑπὲρ φύσιν ψυχραὶ, ψυχρόταται, οἰαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ θερμοκρασία, καὶ πόδες; . .

— Θερμοὶ βεβαίως.

— Ὡ τὴν κακὴν τύχην ἐμὲ, μὴν ὥραν σοὶ τὰ λέγω καὶ ὅλα ἀνάποδα τὰ ἤκουσες! Ἐγὼ σοὶ εἶπα χεῖρες ψυχραὶ καὶ πόδες ἀνόμοιοι, διότι ὁ εἶς εἶναι μικρότερος τοῦ ἄλλου, ἔχει κάτι τι ζώου, τράγου μάλιστα.

— Ναι, ναι ἔχετε, δίκαιον, τώρα τὸ ἐνθυμοῦμαι· ἐγὼ ἐτύγχυσα τὸ πρᾶγμα μετ' ἡμᾶς τὴν παροιμίαν· χεῖρες ψυχραὶ πόδες θερμοί.

— Ἀπατάσαι καὶ εἰ; τοῦτο, ἡ παροιμία λέγει χεῖρες ψυχραὶ, καρδιά θερμή.

— Ἄς ἦναι καὶ οὕτω.

— Ἄχ! ἀνεψιέ μου, μὲ πεθαίνεις μετ' αὐτό σου τὸ ἄς ἦναι! ἐνθυμεῖσαι τούλάχιστον ποῖος ποῦς εἶναι ὁ χωλαίνων;

— Ὁ δεξιός.

— Ὅχι ὁ δεξιός, ὄχι ὁ δεξιός, ὁ ἀριστερός, ὁ ἀριστερός! πόσαις φοραῖς θὰ σοὶ τὸ λέγω! Ὁδρ! μὲ ἀπελπίζεις σεβασμιώτατε.

— Ἄς ἦναι καὶ ὁ ἀριστερός, δὲν πειράζει, θεῖα, αὐτὸ θὰ φανῇ.

— Καὶ τὰ ἄλλα σημεῖα τὰ ἡξέυρεις ;
 — ἔχει καὶ ἄλλα ;
 — Βεβαίως ἔχει καὶ ἄλλα, φωνή . . .
 — Ἄ ! ναι φωνὴ βροντώδης σὰν κανόνι.
 — Μὰ, σεβασμιώτατε, ἐπίτηδες τὸ κάμνεις
 διὰ νὰ μὲ θυμόνῃς ! . .

— Μὰ, καλὴ μου θεία, δὲν εἶπατε σὰν κανόνι ;
 — Ὡ Θεέ μου ! ἐγὼ σοὶ εἶπα φωνὴ γλυκεῖα, με-
 λιχρῦτος, καὶ γέλως ξηρὸς, ξηρὸς, ποῦ πληγώνει τὴν
 καρδίαν καὶ σφάζει σὰν κανόνι.

— Ἄς ἦναι ὅπως ἀγαπάτε, μὴ θυμόνετε, θεία,
 σὰς παρκαλλῶ, ὑπόσχομαι νὰ τὰ μῶθω σὰν τὸ
Πάτερ Ἡμῶν.

— Τὸ εὐχομαι καὶ τὸ ἐλπίζω, ἄλλως, σοὶ τῷ
 λέγω φανερά, ἀνψιέ μου, εἶσαι ἄνθρωπος χαμένος,
 καὶ ἐγὼ, νὰ τὸ ἡξέυρῃς, θὰ ἀποθάνω ἀπὸ τὴν λύ-
 πην μου. Πηγαίνω νὰ σοὶ τὰ γράψω διὰ νὰ τὰ
 ἔχῃς πρόχειρα καὶ τὰ μελετήσῃς καθ' ὁδόν· καὶ
 στραφεῖσα πρὸς τὴν κόρην εἶπεν, ὕπαγε, μάτια μου, νὰ
 ἐτοιμάσῃς τὸν ὁδοιπορικὸν σάκκον τοῦ θεοῦ σου.

— Περιττὸν, περιττὸν, ποῦ νὰ παίρνω σάκκον
 μαζὴ μου διὰ τόσον μικρὸν ταξεῖδι.

— Ὅχι, ὅχι πρέπει νὰ τὸν πάρῃς, δὲν ἡξέυρεις
 τί δύναται νὰ συμβῇ, ποτε αἱ προφυλάξεις δὲν εἶ-
 ναι περιτταί, λέγει ἡ παροιμία.

Ἡμίσειαν ὥραν μετὰ ταῦτα ὁ σεβασμιώτατος
 μουρμουρίζων εὐχὰς καὶ *Πάτερ Ἡμῶν* καὶ συνο-
 δευόμενος ὑπὸ πάντων τῶν οἰκείων, ἐν οἷς εἶχε προσ-
 τεθῇ καὶ ὁ Ἰωάννης, βραδεῖ τῷ βήματι ἐξήρχετο
 τῆς οἰκίας τοῦ ἵνα ἀναβῇ. τὴν ἀμαξάν, ἥτις ἔμελλε
 νὰ τὸν φέρῃ εἰς Πράτον

Ὁ σεβασμιώτατος θεωρεῖτο καὶ δικαίως ὡς ὁ
 ἐξοχωτέρως πολίτης τῆς εὐαγγελικῆς πόλεως Βιεν-
 τίνης, καὶ δὲν εἶχε βεβαίως κλέψει τὴν ὑπόληψιν
 τοῦ ἡδύνατο διὰ τῶν εὐχῶν του νὰ ἐκτοπίζῃ ψυ-
 χὰς ἐκ τοῦ καθαρτηρίου εἰς τὸν παράδεισον, ὅπερ
 οὐ δέδοται παντὶ ἀνθρώπῳ· οἱ δὲ Βιεντιναῖοι φη-
 μίζονται ὡς οἱ σοφώτεροι καὶ ἐνχρειώτεροι τῶν
 ἀνθρώπων· εἰσὶν ἀνιῆς καὶ ἀπολαύουσι τῆς εὐνοίας
 τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, διότι ἀνέκαθεν *πνεῦμα*
Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος. Ὅθεν ἅπαντα
 ἡ μεγαλόπολις ἐκείνη συνωθεῖτο πρὸ τῆς οἰκίας
 τοῦ μεγάλου αὐτῆς πολίτου, ἵνα εὐχθῇ αὐτῷ τὰ
 βέλτιστα καὶ παρνευθῇ εἰς τόσῳ μέγα γεγονὸς,
 τὴν ἀναχώρησίν του. Ἄρα ὁ τρίγωνος πῖλος τοῦ
 ἐξοχωτέρου τῶν Βιεντιναίων ἐνεφανίσθη εἰς τὸ κα-
 τῶφλον τῆς θύρας του, τὰ εὐσεβῇ ἐκεῖνα πλήθη
 ἀπεκάλυψεν μετὰ σεβασμοῦ τὰς εὐφροεῖς αὐτῶν κε-
 φαλάς, διότι

Ἐγκωμιάζει τὸν μωρὸν ἄλλος μωρότερός του,
 ὁ δὲ Βοιλὼς οὐδέποτε ἐγένετο δημώδης ἐν Βιεν-
 τίνῃ. Καὶ οἱ μὲν ἄνδρες ἀνέκραζαν ἐν χορῷ,
Ζήτω ὁ κύριος ἐφημέριος ! αἱ δὲ γυναῖκες, παν-
 τοῦ καὶ πάντοτε τῶν ἀνδρῶν εὐλαβέστεραι, ἐβόη-
 σαν μὲ φωνή. « *Τὴν εὐχήν σου δέσποτα !* »

Ὁ αἰδεσιμώτατος ἦτο φύσει γενναῖος καὶ με-
 γαλόδωρς καὶ εἰς οὐδένα ἠννήθη τὴν ποιμαντικὴν
 του εὐχήν, ἣν ἡτοιμάζετο νὰ ἀπονεύμῃ καὶ
 εἰς τὸν μέλλοντα νὰ μεταφέρῃ αὐτὸν ἵππον, ὅτε
 ἠσθάνθη τὸ βράσον τοῦ βιαίως συρόμενον καὶ φω-
 νὴν αὐτῷ γνωστὴν λέγουσαν·

— Ἐχεις τὸ χαρτί ;

— Τὸ ἔχω, θεία μου, τὸ ἔχω.

— Ἐνθυμήσου ὅτι ἐν αὐτῷ ἔγκειται ἡ σωτη-
 ρία σου.

— Τὰ ἐνθυμοῦμαι ὅλα, μὴ σὰς μέλη, μάτια
 πύρινα . . . χεῖρες . . . πόδες . . . καλὰ . . . τὰ
 ἐνθυμοῦμαι.

— Σὲ ἐξορκίζω εἰς τὸ ὄνομα τῆς . . .

— Πνεῦμα ἀκάθαρτον ! Βεελζεβούλ, ἐξελθε ! . .
 τρεῖς φοαῖς μὲ τόνον . . . τὸ ἡξέυρω, τὸ ἡξέυρω.

— Τὸ βλέπω, τὸ βλέπω, εἶπεν ἡ γραῖα βα-
 θέως ἀνταστανάζουσα. Καὶ κατ' ἰδίαν· « ἂν ἦναι
 ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ χαθῇ, θὰ χαθῇ, ὅτι καὶ ἂν εἴ-
 πω, ὅ,τι καὶ ἂν κάμω. » Εἶτα δὲ στραφεῖσα πρὸς
 τὸν ἀμαξηλάτην·

— Εἶναι ὅλα ἐτοιμα ; ἠρώτησεν αὐτόν.

— Ὅλα, κυρά, ἀπάντησεν ἐκεῖνος.

— Ὁ σάκκος ποῦ εἶναι ;

— Ἐδῶ, καὶ ἔδειξε τὸ ἔσωτε ρικὸν τῆς ἀμάξης

— Καὶ τὸ ἀλεξιβροχον ;

— Κεῖ αὐτὸ ἐδῶ.

— Καλὰ.

— Ὡ δυστυχία μου ! καὶ ἀλεξιβροχον ἀκό-
 μη ! ἐπιθύρειται ὁ ἱερεὺς.

— Πῶς λέγεσαι, ἀμαξῆ ; ἐπανελάθεν ἡ γραῖα.

— Μαστραντώνης, κυρά, μὲ τὸ ὄνομα εἰς τὴν
 Βιεντίναν καὶ εἰς τὰς διατχὰς σὰς πρόθυμος, εἶ-
 πεν ἐκεῖνος, αἶρων τὸν τοσκανικὸν τοῦ σκυφοῦν.

— Μαστραντώνη μου, νὰ μοῦ ζήτης καὶ νὰ σοῦ
 δώσῃ ὁ Θεὸς κάθε καλὸν, σοῦ συνιστῶ θερμῶς τὸν
 σεβασμιώτατον νὰ τὸν προσέξῃς, νὰ τὸν ὁδηγή-
 σης, διότι εἶναι τὸ πρῶτόν του ταξεῖδι, καὶ δὲν
 θὰ σὲ λησμονήσῃ . .

— Μὴ σὰς μέλη, κυρά, θὰ τὸν πάγω σὰν δεσ-
 πότην καὶ θὰ τὸν φέρω σὰν καρδιναλίον· εἴμεθα,
 ἀλήθεια, ἄνθρωποι μικροί, ἀλλὰ τὰ χρέη μας τὰ
 γνωρίζομεν.